

PRATARMĖ

2004 metais pradėtas leisti tęstinis mokslo darbų leidinys šiemet išeina devintą kartą. Kaip ir anksčiau, jame skelbiami moksliniai straipsniai ir kita, su Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos (toliau – Biblioteka) veikla susijusi medžiaga: dviejų (2017–2018) metų ataskaita, veiklos kronika, darbuotojų publikacijų ir duomenų apie Biblioteką žiniasklaidoje sąrašai.

Atsižvelgus į Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos mokslo tarybos pastabas ir pritarus visiems redaktorių kolegijos nariams, nuo šio tomo keičiama leidinio numeracija: joje bus žymimas einamo tomo skaičius, o ne atsiskaitomojo laikotarpio metai.

Tad šis tomas – devintasis. Jame spausdinami Bibliotekos darbuotojų parengti tekstai. Didžiausią „Mokslinių straipsnių“ skyrių sudaro aštuoni darbai, kuriuose nagrinėjami įvairūs su Bibliotekos fondais, raidos istorija ir šiandiena susiję klausimai. Pirmajame iš jų – kalbos istoriko dr. Artūro Judženčio straipsnyje – filologiniu ir kalbiniu atžvilgiu tiriama Baltramiejaus Vilento (apie 1525–1587) *Enchiridione esančių* „Dešimties Dievo įsakymų“ kilmė. Tyrimo istoriografija paremta ir Bibliotekoje saugomu 1545 m. Karaliaučiuje išėjusiu lenkišku Jano Seklucjano katekizmu. Antrasis straipsnis „Antanina Sulistrovskytė-Sniadeckienė ir jos atvaizdai“, parengtas Rankraščių skyriaus jaunesniosios mokslo darbuotojos Ingridos Pajedaitės, atskleidžia anksčiau tyrėjų dėmesio nesulaukusių trijų ikonografinių vaizdų, skirtų vienai garsiausių XIX a. Lietuvos moterų, filantropai Antaninai Sulistrovskytei-Sniadeckienei (Antonina Sulistrowska-Sniadecka, 1805–1853), atributavimo aplinkybes. Tyrimo autorė subtiliai pateikia herojės biografiją, ją papildydama naujais duomenimis. Vienas iš Bibliotekos fondų kūrimo raidos etapų aptartas Katalogų skyriaus vedėjos Rūtos Smažinienės magistro darbo pagrindu parengtame straipsnyje „Lietuvos kariuomenės bibliotekos (1921–1940) dokumentinis paveldas Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekoje“. Knygotyrininkė dr. Alma Braziūnienė nagrinėja 1930–1940 m. Kaune veikusios „XXVII knygos mėgėjų“ draugijos, propagavusios elitinę bibliofiliją, leidybinę veiklą – ją liudijantys dokumentai saugomi Bibliotekoje. Apie mažai žinomos pedagogės, spaudos darbuotojos ir platintojos Jadvygos Juškytės (1869–1948) rankraštinių palikimą Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekoje rašo Mokslinės informacijos skyriaus vyresnioji bibliografė Eglė Paškevičiūtė-Kundrotienė. Bibliotekos vaidmuo sovietmečiu ir jos vertinimas 1950–1960 m. skaitytojų „Pageidavimų knygoje“, dabar saugomoje Rankraščių skyriaus fonduose, išgvildentas šio skyriaus vedėjos pavaduotojos dr. Gitos Drungilienės straipsnyje. To paties skyriaus mokslo darbuotoja Rasa Sperskienė kalba apie gausius ir vertingus Bibliotekoje saugomus dokumentus, susijusius su atkurtos Lietuvos kariuomenės istorija. „Mokslinių straipsnių“ skyrius baigiamas Bibliotekos direktoriaus pavaduotojos mokslui dr. Rimos Cicėnienės analitine studija „LMAVB informacijos išteklių fondo valdymas: tradicija, ypatybės, problemos ir perspektyvos“.

Skyrelyje „Iš Bibliotekos rinkinių“ spausdinama Retų spaudinių skyriaus bibliografės Daivos Baniulienės parengta ediktų kolekcijos apžvalga.

Skyriuje „Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka 2017–2018 m.“ pateikiama mokslinės sekretorės Leokadijos Kairelienės parengta Bibliotekos dvejų metų veiklos ataskaita. Atskirai skelbiamas Bibliotekos darbuotojų 2017–2018 metų publikacijų sąrašas, sudarytas Mokslinės informacijos skyriaus vedėjos dr. Giedrės Miknienės, taip pat to paties skyriaus darbuotojos Loretos Glebavičiūtės parengta veiklos kronika ir dr. G. Miknienės surinkti bibliografijos duomenys apie Biblioteką 2017–2018 m. žiniasklaidoje.

„Atmenoje autoriams“ siūlomi nauji „Bibliografinių nuorodų aprašo reikalavimai“, parengti pagal standartą LST ISO 690:2010.

Nuoširdžiai dėkojame šio leidinio mokslinių straipsnių recenzentams už vertingas įžvalgas ir naudingus patarimus.

Kviečiame teikti publikacijas visus Lietuvos ir užsienio tyrėjus, nagrinėjančius dokumentinį raštijos ir spaudos paveldą, atminties institucijų istoriją ir šiandienos problemas!

Redaktorių kolegija